Muhatabını İkna Etmek İçin Söyleyiş İnceliklerine Yer Veren Konuşma ve Yazma Uygulamaları, Etkili İletişim ve Üslup

Deneme ve mülakat metinlerinden edindiği estetik birikimle, hedef kitleye ve kullanım alanına uygun ikna edici bir konuşma içeriği tasarlar (TDE3.2). · Konuşma ve yazma sürecinde düşünceyi geliştirme yollarını, açık ve örtük iletileri, bağdaşıklık ögelerini ve iyi bir anlatımın niteliklerini uygular (TDE3.3). · Diksiyon, telaffuz, vurgu, tonlama, beden dili ve mekân kullanımını etkin biçimde yönetir; geri bildirimler doğrultusunda konuşma sürecini değerlendirir (TDE3.4).

HATIRLAYALIM

- İkna edici konuşmada güvenilirlik (ethos), duygusal etki (pathos) ve mantıksal kanıt (logos) birlikte çalışır.
- Düşünceyi geliştirme yolları (tanık gösterme, sayısal veri, örneklendirme) ve bağdaşıklık anlatımı güçlendirir.
- Açıklık, duruluk, yalınlık ve akıcılık anlatım ilkeleridir; diksiyon, vurgu, tonlama ve beden dili iknayı tamamlar.

1 EŞLEŞTİRME

Görseldeki ikna edici konuşma ve anlatım kavramlarını açıklamalarıyla eşleştiriniz.

☐ 1. Ethos — Pathos — Logos	a) Anlatımda aynı anlama gelen gereksiz sözcüklerin bulunmaması
☐ 2. Tanık Gösterme	b) İleri sürülen düşünceyi alanında uzman bir kişinin sözüyle destekleme
☐ 3. Duruluk İlkesi	c) Konuşmacının güvenilirliği, duygusal hitabı ve mantıksal kanıt düzeni

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Etkili konuşma ve yazma süreciyle ilgili ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Konuşma içeriği hazırlanırken hedef kitlenin yaşı, eğitim düzeyi ve beklentileri dikkate alınır.	☐	☐
Süslü, sanatlı ve anlaşılması güç sözcüklerle dolu bir konuşma 'yalınlık' ilkesine uygundur.	☐	☐
Tekdüze (monoton) bir ses tonu yerine anlama uygun vurgu ve tonlama dinleyiciyi canlı tutar.	☐	☐
İkna sürecinde iletişim etiğine, millî ve manevi değerlere özen gösterilmelidir.	☐	☐

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dilin işlevlerine göre dinleyicide tutum ve davranış değişikliği oluşturup onu ikna etmeyi amaçlayan işlev hangisidir?

(A) Alıcıyı harekete geçirme işlevi
(B) Dil ötesi (üstdil) işlevi
(C) Kanalı kontrol işlevi
(D) Yalnızca sanatsal (şiirsel) işlev

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Bir konuşmacının 'TÜİK verilerine göre kitap okuma oranımız son yılda %18 arttı.' demesi hangi düşünceyi geliştirme yoludur?

(A) Benzetme
(B) Sayısal verilerden yararlanma
(C) Soyutlama
(D) Öyküleme

5 TABLOYU TAMAMLA

İyi bir anlatımın niteliklerini (ilkelerini) ve kaçınılması gereken anlatım kusurlarını tabloda tamamlayınız.

Anlatım İlkesi	Temel Özelliği	Önlediği Kusur
Açıklık	Anlamın tek, net ve tartışmasız olması	
Duruluk	Cümlede gereksiz sözcük veya ek bulunmaması	
Akıcılık	Sözcüklerin kolayca telaffuz edilip okunması	

6 SIRALAMA

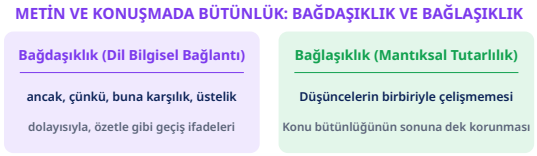
Muhatabını ikna etmeyi amaçlayan hazırlıklı bir konuşmanın uygulama aşamalarını 1'den 4'e doğru sıralayınız.

- [ ] Gelişme bölümünde düşünceyi geliştirme yolları ve bağdaşıklık ögeleriyle tezi savunma
- [ ] Çarpıcı bir soru, vecize veya anekdotla dinleyicinin dikkatini çeken bir giriş yapma
- [ ] Sonuç bölümünde ana iletiyi özetleyip etkileyici bir çağrıyla konuşmayı tamamlama ve değerlendirme
- [ ] Amacı ve hedef kitleyi belirleyip güvenilir kaynaklardan kanıt ve görsel materyal toplama

7 ÇOKTAN SEÇMELİ

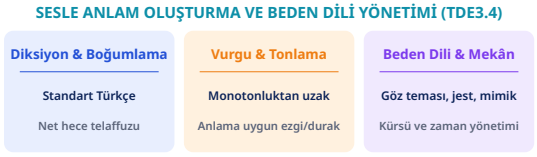
Metin veya konuşmada düşüncelerin kendi içinde çelişmeden mantıksal bir bütün oluşturmasına ne ad verilir?

A) Bağlaşıklık (Tutarlılık)
B) Boğumlama (Artikülasyon)
C) Örtük ileti
D) Monotonluk (Tekdüze söyleyiş)

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdakilerden hangisi konuşmacının sesini ve beden dilini yönetirken dikkat etmesi gereken ilkelerden biridir?

A) Kelimeleri yerel ağızdan arındırıp standart Türkçeyle boğumlamak
B) Konuşma boyunca yalnızca not kâğıdına bakıp göz temasından kaçınmak
C) Sözlerle ilgisi olmayan aşırı ve abartılı el-kol hareketleri yapmak
D) Tüm konuşmayı aynı ses yüksekliğinde ve hiç duraksamadan tamamlamak

9 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun edebiyat ve iletişim kavramlarıyla tamamlayınız.

özlük | kakofoni | boğumlama | üslup

1. Sözün az kelimeyle derin ve yoğun anlamlar taşıması özelliğine _____ (vecizlik) denir.
2. Yazarın veya konuşmacının başkasına benzemeyen kendine has anlatım tarzına _____ denir.
3. Seslerin, hecelerin ve kelimelerin doğru ve net çıkarılmasına _____ (telaffuz) adı verilir.

10 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen kavramları yazarak konuşmacının kendine has söyleyiş tarzını belirten şifreyi bulunuz.

Bir metnin veya konuşmanın dil ve anlatım biçimi (5 harf) ☐☐☐☐☐

İkna etmek için istatistik kullanma, ... verilerden yararlanma (7 harf) ☐☐☐☐☐☐☐

Klasik retorikte sunulan kanıtların mantıksal tutarlılığı (5 harf) ☐☐☐☐☐

Gereksiz sözcük kullanmama ilkesi (7 harf) ☐☐☐☐☐☐☐

Klasik retorikte dinleyicinin duygularına hitap etme unsuru (6 harf) ☐☐☐☐☐☐

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

_____

11 KISA CEVAP

Bir konuşmada 'açık ileti' ile 'örtük ileti' arasındaki temel fark nedir? Kısaca açıklayınız.

12 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Okulunuzda 'Dijital Bağımlılıkla Mücadele' konulu ikna edici bir konuşma yapacak olsanız ethos, pathos ve logos'u nasıl kullanırsınız?